37. KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI 3. CİLT

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

37.
KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI
3. CİLT

11 – 15 MAYIS 2015
ERZURUM

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın No: 3474-3
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayın No: 171-3

YAYINA HAZIRLAYAN
Dr. Adil ÖZME

11-15 Mayıs 2015 tarihlerinde gerçekleştirilen
37. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu,
Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Kapak ve Uygulama
Yusuf KOŞAR

ISSN: 1017-7655

Kapak Fotoğrafı: *Serdar AYBEK*
Metropolis, 2014 Yılı Çalışmaları

Not : Kazı raporları, dil ve yazım açısından Dr. Adil Özme tarafından denetlenmiştir.
Yayımlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur.

İsmail Aygül Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0312 310 59 95
ANKARA-2016

İÇİNDEKİLER

Reyhan KÖRPE
2014 Troia Kazı Çalışmaları 1

Douglas BAIRD, Andrew FAIRBAIRN, Gökhan MUSTAFAOĞLU
2014 Yılı Boncuklu Höyük Kazısı. Tarımın Yayılımı ve Çatalhöyük'ün Öncüleri 15

Serdar AYBEK, Onur GÜLBAY, Yılmaz BALIM, Burak ARSLAN
Metropolis, 2014 Yılı Çalışmaları 25

Işık ADAK ADIBELLİ
2014 Kırşehir Kale Höyük Kazısı 45

Ertekin M. DOKSANALTI, Deniz SEVMEN, İbrahim KARAOĞLAN, Christine ÖZGAN, Erdoğan ASLAN
Knidos Kazı ve Araştırmaları: 2014 57

Jeroen POBLOME, Ebru TORUN, Peter TALLOEN, Inge UYTTERHOEVEN, Hendrik ULENERS, Johan CLAEYS, Roel VAN BEEUMEN, Semih ERCAN, Hacı Ali EKİNCİ
Sagalassos'ta 2014 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları 83

Remzi YAĞCI
Soli Pompeiopolis 2014 Kazıları 107

Hasibe İslam AKAT, İbrahim Hakan MERT, Axel FILGES
2014 Yılı Priene Çalışmaları 121

Nicholas CAHILL
Sardis 2014 147

Elif GENÇ
2014 Yılı Kuriki Höyük Kazısı 165

Eşref ABAY, Fulya DEDEOĞLU
Beycesultan 2013-2014 Yılı Kazı Çalışmaları 183

Zeliha DEMİREL GÖKALP, A. Ceren EREL, Nikos TSIVIKIS
Hasan Yılmaz YAŞAR
2014 Yili Amorium Kazis 199

Antonio La MARCA
Kyme'deki Kültler ve Kutsal Alanlar 215

Hüseyin Murat ÖZGEN
Adramytteion (Ören) 2014 Kazı ve Onarım Çalışmaları 233

K. Levent ZOROĞLU
Kelenderis 2014 Yılı Kazı Çalışmaları 249

E. Emine Naza – DÖNMEZ
Amasya-Harşena Kalesi ve Kızlar Sarayı Kazısı 2014 Dönemi Çalışmaları 275

Şevket DÖNMEZ, Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT
Oluz Höyük Kazısı Sekizinci Dönem (2014) Çalışmaları:
Değerlendirmeler ve Sonuçlar 281

Masako OMURA
Yassıhöyük Kazıları 2014 303

K. Aslıhan YENER, Murat AKAR, Mara T. HOROWITZ
Aççana Höyük Antik Alalah Kenti 2014 Yılı Çalışmaları 315

Nurcan YAZICI METİN
Demirköy Fatih Dökümhanesi Kazısı 2014 Yılı Çalışmaları 325

Gürcan POLAT, Yasemin POLAT, Kahraman YAĞIZ, Rabia AKTAŞ ÇILDIR
Deniz Ziya ARKAN, Aslı SAKA, Aytekin ÜNEY, Ertuğrul KIRAÇ,
Ecem BAYSU, Melis ÇOBANOĞULLARI, Ömer DEVELİ
Antandros 2014 Yılı Kazıları 345

Nicolò MARCHETTI
The 2014 Joint Turco-Italian Excavations at Karkemish 363

Sachihiro OMURA
2014 Yılı Kaman-Kalehöyük Kazıları Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü 381

Helga BUMKE, Hüseyin CEVİZOĞLU, Elgin von GAISBERG,
François BERTEMES, Aylin TANRIÖVER
Didyma 2014 391

Sevil GÜLÇUR, E. GÜLDOĞAN, P. ÇAYLI, I. DEMİRTAŞ
Güvercinkayası 2014 Kazısı Ön Rapor 417

Nuran ŞAHİN, Onur ZUNAL, Elçin DOĞAN GÜRBÜZER,
Cennet PİŞKİN AYVAZOĞLU, Gülşah GÜNATA, Gülben KARAKAN,
Hüseyin DOĞAN, Görkem GÖKOLUK, Cüneyt BALABAN
Klaros 2014 433

Musa KADIOĞLU, Canan ÖZBİL, Michael KERSCHNER, Hazal ERGİN,
Selin GÜLGÖNÜL, Görkem YENİCE, Yusuf POLAT, Rahşan TAMSÜ POLAT,
Emrah KÖŞGEROĞLU, Mustafa ADAK
2014 Yılı Teos Kazı Çalışmaları (5. Sezon) 451

Eugenia EQUINI SCHNEIDER
Elaiussa Sebaste: 2014 Excavation and Conservation Works 479

Bilal SÖĞÜT
Stratonikeia 2014 Yılı Çalışmaları 493

Ali BORAN, Yalçın KARACA, Mehmet MUTLU,
Dr. Zekai ERDAL, Dr. Halil SÖZLÜ, Razan AYKAÇ
Mersin-Silifke Kalesi Kazısı 2014 Yılı Kazı Çalışması 517

Ahmet ÇAYCI, Zekeriya ŞİMŞİR
Gevale Kalesi 2013-2014 Kazı Buluntuları 539

Adnan DİLER, Bekir ÖZER, Hülya BULUT, Şahin GÜMÜŞ,
Sevilay Z. ORUÇ, Gözde ADIGÜZEL, Mazlum ÇUR
Pedasa 2014 559

Michael HOFF, Birol CAN, Rhys TOWNSEND,
Ece ERDOĞMUŞ, Timothy HOWE
The Antiochia Ad Cragum Archaeological Research Project:
2014 Season 581

Mustafa ÖZER, Mesut DÜNDAR, Hasan UÇAR,
Gökben AYHAN, Yavuz GÜNER
Edirne Sarayı (Saray-I Cedîd- İ Âmire) Kazısı 2014 Yılı Çalışmaları 595

2014 YILI KURİKİ HÖYÜK KAZISI

Elif GENÇ*

Batman İli, Merkez İlçesi, Oymataş Köyü, Kuriki Höyük 2014 yılı kazı çalışması, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 07.07.2014 gün ve 132084 sayılı izinleri ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün maddi destekleri ile gerçekleştirilmiştir.[1] Ilısu ve HES Projesi kapsamında 2009 yılında başlatılan Kuriki Höyük Kazısının 2014 yılı çalışmaları, 14 Temmuz–29 Aralık 2014 tarihleri arasında, Batman Müze Müdürlüğü Başkanlığında[2] ve danışmanlığımda öğretim üye ve öğrencilerin katılımı ile yürütülmüştür.[3]

Kuriki Höyük, Batman İl merkezinin 14 km. güneyinde, Oymataş Köyü'nün 1 km güney-batısında ve Batman Çayı'nın Dicle Nehri'ne döküldüğü noktada yer alır. Höyük yaklaşık 250 x 100 metrelik bir alanı kaplamakta ve birbirine 70 metre mesafede bulunan iki tepeden oluşur (Resim: 1-2, doğu-

* Yrd. Doç. Dr. Elif GENÇ, Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Balcalı-Adana/TÜRKİYE.

1 Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne izin ve desteklerinden dolayı teşekkürlerimizi sunarız. Ayrıca, Çukurova Üniversitesi FEF2012KAP1 "2012-2013 Yılı Batman Kuriki Höyük İnterdisipliner Çalışması" başlıklı proje ile çalışmalar desteklenmiştir.

2 Batman Müzesi Müdiresi Sayın Tenzile Uysal'a ve tüm müze çalışanlarına yardımlarından dolayı çok teşekkür ederiz.

3 Kazıya, arkeologlar Birgül Yıldız-Köse, Çağan Köse, Kemal Atak, Ayşe Arslan, Fatma Çelebi, Fatih Şahan, Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü lisans öğrencileri; Fatma Kaya, Onur Şahin, Enes Aydemir, Nurullah Ceylan, Veysel Aşıklı, Selbi Can, Gülsemin Boğa, Can Uca, Ümit Aykut, Nurullah Özkul, Muhammed Emin Demiray, Ayşe Aydın, Semih Cinkara, Hatun Doyuran, Enes Ergan, Buğra Kızılyel, Ali Taylan Yeter, Bahar Akar, Dilan Sulmaz, Batman Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümünden Yrd. Doç. Dr. Murat Bayazit, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Fotoğrafçılık Bölümü öğrencisi Ayşegül Kaycı, Bakanlık temsilcisi olarak Adana Müzesi'nden Metin Ağrak, daha sonra Batman Müzesi'nden Zeynep İsen ve M. Cabir Alper katılmışlardır. Bakanlık Temsilcilerimize yardım ve destekleri için teşekkürlerimizi sunarız.

daki Kuriki Höyük 1, batıdaki Kuriki Höyük 2). Bu alan uzun yıllar Oymataş Köyü sakinleri tarafından tarla olarak kullanılmıştır.

2014 yılında, A Alanı doğu yamacı (L/22-23-24, M/22-23), kuzey yamacı (J/22, K/22-23) ve güney yamacında (L/18-19, M/19,21, plan kareleri), B Alanında (G/5-6, H/5-6), D Alanında (I/8-11, J/8-11) ve E Alanında (batı N/14, M/15, doğu N/17-18) olmak üzere toplam dört farklı alanda, 24 plan karede kazı çalışmaları yürütülmüştür (Çizim: 1; Resim: 2). 6 yıldır yürüttüğümüz kazı çalışmaları sonucunda, her iki höyükte, höyüklerin arasında ve çevresinde olmak üzere toplam 13 farklı alanda ve 66 ayrı açmada çalışılarak 4600 m2'lik bir alanda kazı yapılmıştır (Çizim: 1).

Kuriki Höyük'teki en eski yerleşim, 1. Höyükte açığa çıkartılmıştır. İlk yerleşim M.Ö. .3600'lere kadar eskiye iner[4]. Geç Kalkolitik Çağ'dan Erken Tunç Çağı başlarına kadar yerleşilen IV. tabaka'da altı alt evre saptanmıştır. Erken Tunç Çağından sonra uzun bir boşluk vardır. Geç Tunç Çağı'nda tekrar iskanın olduğu görülür. Orta Demir/Yeni Assur Döneminden itibaren yerleşim alanı her iki höyüğü kaplayacak şekilde genişlemiştir. Geç Demir ve Hellenistik Dönemde, mezarlık alanı da kullanılmaya başlanmıştır. Parth-Roma Döneminde yerleşim alanı küçülmüş ve Kuriki Höyük 1'de, nehirleri çok iyi görebilecek konumda iki büyük yapı inşa edilmiştir. Yüzeyden toplanan bazı buluntular, yerleşimin M.S. 5/7. yy.'a kadar devam etmiş olduğunu göstermiştir.[5]

A ALANI ÇALIŞMALARI

2014 yılında, Kuriki Höyük 1'de, höyüğün kuzey, doğu ve güney yamaçlarda toplam 15 farklı plan karede çalışılmıştır. 2009 yılında büyük binanın koridoruna açılan sondaj alanında belirlenen en erken yerleşimi daha iyi anlayabilmek amacıyla, höyüğün yamaçlarında kazı çalışmalarına başlanmıştı.

4 IVb3 evresine ait silo içinden elde edilen karbonlaşmış tohum örneklerinin analiz sonuçları: AMS-standard delivery, 2 sigma calibration Beta-381581: Cal BC 3630-3565, Cal BC 3535-3490, Cal BC 3465-3375; Beta-381580: Cal BC 3645-3625, Cal BC 3600-3525, LTL12391A:Cal.BC.3630-3590; Cal.B.C.3530-3350; MKL_1663:Cal.BC.3517-3396; Cal.BC.3386-3096.

5 Genç ve diğ. 2011, 147; Genç ve diğ. 2012, 464-465; Genç ve diğ. 2013, 229; Genç ve diğ. 2014, 292 vd.; Genç vd. 2015, 465-466.

Aynı amaç doğrultusunda, 2014 yılında da yamaçlardaki çalışmalara devam edilmiştir.

IV. Tabaka (Geç Kalkolitik-Erken Tunç Çağı I)

Ana toprağa ulaşılan sondaj alanında, IVb tabakası 4 evreli, IVa tabakası iki evreli olarak saptanmıştır.[6] Höyüğün yamaçlarında ise, sondaj alanında olduğu gibi, benzer tabakalanma belirlenmiştir. Ancak bu alanlarda henüz ana toprağa ulaşılamamıştır (Çizim: 2).

Geç Kalkolitik Çağın yan yana dizili dikdörtgen planlı mekânları ile alt evrede, birbirine paralel uzanan ve ızgaraya benzer bir plan gösteren yapı kalıntısı en belirgin mimari planı yansıtır (Çizim: 2). IVb1 evresine ait yapı yaklaşık 4x5 m. ölçülerinde, 40-45 cm. kalınlıktaki taş temeli yapı en iyi korunan yapıdır. Oda tabanından el yapımı saman yüzlü kaplar ile birlikte çakmaktaşı aletler ele geçmiştir. Geç Kalkolitik Çağı çanak çömleği, Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye'den tanınan saman yüzlü (chaff-faced ware) ve mineral katkılı (grit-tempered ware) seramiklerle temsil edilir. Kapların büyük bir grubunu saman yüzlü kaplar oluşturur. Çoğu el yapımıdır. Genelde orta ve kaba kaplar görülür ve bunlar düşük fırınlanmıştır. Yerel Geç Kalkolitik seramiği olarak adlandırılan saman yüzlü içe çekik dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı çanak (hammerhead rimmed bowls) (Çizim: 3a-f) ve keskin karınlı güveç formlu kaplar (carinated casserole cooking pots) (Çizim: 3g-j), alttaki ilk evre hariç, diğer bütün evrelerde kullanım görmüştür. Çanakların benzerlerine Hirbemerdon[7], Kenantepe[8], Hacınebi B1-B2[9], Zeytinli Bahçe[10], Kurban VIB-A[11], Hassek Höyük[12], Tell Leilan V-IV[13] ve Tell Brak TW14-16'da[14] rastlan-

6 Genç ve diğ. 2012, 465.
7 Laneri ve diğ. 2009, 230.
8 Creekmore 2007, 92, Res.10,B,D, Res.12,B-D.
9 Pollock-Coursey 1995, 104-105, Res.2.
10 Balossi Restelli 2006, 26 Res.6.
11 Algaze ve diğ. 1990, 254-255, Bowls 26, Lev.31,A-K, Lev.32, Lev.145.C.
12 Hoh 1981,44,53 Res.11,7-8, Lev.15,9.
13 Schwartz 1988, Res.52,3,7-8, Res.57,1-3.
14 Oates-Oates 1993, 192-193, Res.51,25, Res.52,42-44;

mıştır. Güveç formu da benzer bir yayılım göstermektedir.[15] Bunların yanında az sayıda ele geçen mineral katkılı çark yapımı, ince cidarlı iyi fırınlanmış kap parçaları, Uruk tipi kaplara benzerlik gösterir. Ayrıca, sarkık akıtacak (drooping spouted jars) ve uzun ip delikli tutamak (nose-lug) Güney Mezopotamya Geç Uruk Dönemi (GK5) ile ilişkili buluntulardır. İki küp mezardan biri doğu yamacında, diğeri de güney yamacında bulunmuştur (Resim: 3). Kapakları ile birlikte korunan mezarlar çocuk mezarlarıdır. Karbon analiz sonuçları yerleşimin tarihi ile de uyuşmaktadır.[16]

Erken Tunç Çağı iki ayrı mimari evreden oluşur. Alttaki evreye (IVa2) ait iki yapının temel duvarları yamaç eğiminden dolayı tahrip olmuştur (Çizim: 2). Küp paçaları, kâse, çanak ve bardak formları oda tabanı üzerinden ele geçmiştir. Geç Kalkolitik yerleşiminden itibaren kullanılan saman yüzlü kaplar Erken Tunç Çağında da kullanıma devam eder. Ancak, bir önceki tabakada yaygın olan çanak ve güveç formu ortadan kalkar. Bunların yerine mineral katkılı saklı astar bezemeli (reserved-slip ware), ip delikli tutamaklı (vertically-pierced lugged) ve yüksek kaideli yeni formlar gelir. Ayrıca, az sayıda ince nitelikli Ninive V tipi kaplar yeni kap grubu içinde yer alır[17] (Resim: 4). Höyüğün güney yamacında Erken Tunç Çağına tarihlenen bazı duvar sıraları açığa çıkartılmıştır. Üstteki III. tabaka mimari kalıntılar nedeniyle kısıtlı alanlarda açığa çıkartılan bu duvar sıraları, doğu yamaçtaki yapılarla benzer bir teknikte inşa edilmiştir. Bu alanda küçük parçalar halindeki Ninive V tipi kap parçaları daha yoğun ele geçmiştir.

III. Tabaka (Demir Çağı)

Demir Çağı yerleşimi üç evreli olarak belirlenmiştir. Erken Demir Çağı izlerine höyüğün doğu ve güney yamacında ulaşılmıştır. El yapımı, ağız kenarı yivli ve/veya yumru bezemeli kaplar (Resim: 5), bölge yerleşim yerlerinde

15 Creekmore 2007, 93, Res.11,F.; Pollock-Coursey 1995, 106-107, Res.5-6,G-H; Balossi Restelli 2006, 27-28,Res.7-8; Algaze ve diğ. 1990, 256, jars 20a-c, Lev.33,D-J, Lev.145,B.; Schwartz 1988, Res.54,1-2, Res.59.; Oates-Oates 1993, 185 Res.33, s.197, Res.54,67, 69-70.

16 Beta-404867, KH-1:L.206 AMS standard delivery bone collagen Cal BC 3520 to 3365.

17 Şenyurt 2002, 678, Şek.6, Şek.14 (Aşağı Salat); Creekmore 2007, Res.4, N, Res.6,F-G (Kenen Tepe).

olduğu gibi genelde atık çukurlarından gelmektedir.[18] Bölgede tanınan ağız kenarı yivli Erken Demir Çağı kapları (grooved ware), M.Ö. 12-10. yy.'larda Kuzey Batı İran ve Kafkasya'dan, Doğu Anadolu Fırat Nehri'ne kadar, Yukarı Dicle Bölgeside dahil olmak üzere geniş bir coğrafi alana yayılmış ve M.Ö. 8.yy'a kadar kullanım görmüştür.[19]

Orta Demir/Yeni Assur Döneminde, yerleşim alanının her iki höyüğü kaplayacak şekilde genişlediği görülmektedir. İyi korunan mimari kalıntılardan biri 1. Höyük'te büyük yapının güney yamacında açığa çıkartıldı. 2014 yılında bu yapının doğu bölümünde çalışılmıştır. Yapı, 20 x 11 metre ölçülere ulaşmıştır. 2013 yılında odaların tabanı siyah renkte bir sıva ile kaplı olduğu tespit edilmişti.[20] Bu sıvalı taban, bitüm/zift ile kum karışımından yapılmış ve taban yalıtımı için kullanılmış olmalıdır. Yakındoğu'da, Kuriki'de olduğu gibi, özellikle petrol kaynağı yakınlarındaki pek çok yerleşim yerinde petrol ile ilişkili maddelere rastlanmıştır. Kuriki Höyük bitum kaynağının nereden temin edildiği konusu henüz net değildir. Ancak, bu konuda Çukurova, Dicle Üniversitesi ve Fransa ile ortak çalışmalar başlatılmıştır. Bu mimari yapı ile ilişkili buluntular, ağız kenarı yivli çanaklar, dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı boyunlu çömlekler ve üzerinde av sahnelerinin yer aldığı iki adet silindir mühür, Yeni Assur Dönemi buluntuları arasındadır.

Aynı alanda, 3 m. çapında ve 1.50 m. derinlikte büyük bir silo açığa çıkartılmıştır (Resim: 6). Silonun tabanında yanık iz dışında herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. İç dolgusu içinden gelen çanak çömlek çeşitlilik gösterir. El yapımı Erken Demir Çağı kap parçalarının yanı sıra çark yapımı ve sırlı kap parçaları dolgu toprağı içinden gelmiştir. Hellenistik Dönemde 1. höyüğün mezarlık alanı olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Muhtemelen Hellenistik Dönemden önce, silo işlevini yitirmiş ve sonunda içi toprakla doldurularak iptal edilmiş olmalıdır. Höyüğün güney batısındaki mezarların büyük bir çoğunluğu, Geç Demir Çağı ve Hellenistik Dönem'e tarihlenir. Mezarlık

18 Laneri 2013, 242-243, Res.13 (Hirbemerdon Tepe); Pulhan-Blaylock 2013, 400-402, Res.17 (Gre Amer); Kozbe 2013, 339-340, Şek.10 (Kavuşan Höyük); .Matney-Rainville 2005, Res.4-5 (Ziyaret Tepe); Ökse-Görmüş 2013, 173-174, Res.12 (Salat Tepe).

19 Sevin 1988, 52; Kozbe 2006, 497-498; Ökse ve diğ. 2014, 139-142.

20 Genç vd. 2015, 462, Resim 4.

alanının sınırları, höyüğün yamaçlarına kadar genişlemiştir. Bu alandaki altı adet sanduka mezarlardan ikisi 2014 yılında kazılmıştır. Hellenistik Dönemde yerleşim alanı diğer höyükte devam ederken, mezarlık alanı 1. Höyük'ün üst yarısına kadar genişlediği görülmektedir.

B ALANI ÇALIŞMALARI

Kuriki Höyük 2, birinci höyüğün yaklaşık 70 m. batısındadır. 2014 yılında B ve D Alanında çalışılmıştır (Çizim: 1; Resim: 2). B Alanında, Geç Demir/Pers dönemi veya sonlarına ait kepiç blokajlı yapı kalıntıları açığa çıkartılmıştır. Ancak bu kalıntılar, tarımsal faaliyetler nedeniyle sadece temel seviyesinde günümüze ulaşabilmiştir. Ayrıca, üst tabakalara ait atık çukurları ve silolar da bu yapıları tahrip etmiştir. Kerpiç blokaj ile desteklenen yapı temelleri, öncelikle temel çukuru açılarak içi tamamen kerpiç ile doldurulup zemin sağlamlaştırılmış, blokajın kenarlarının bozulmaması için tek sıra taşlarla çevrelenmiştir. İç dolgudaki kerpiçler kare formludur ve bunlar daha çok taş sırasının kenarı boyunca görülebilmektedir. Bu kerpiç blokajın üst mimarisi ise günümüze ulaşmamıştır. Benzer yapılar, her iki höyük arasında güney yamaç boyunca görülmektedir. Bu yapılar mezarlık alanına kadar devam eder.

Kerpiç blokajlı yapılarla ilişkili olarak, üçgen ve dalgalı boya bezemeli kap parçaları ele geçmiştir. Bunlar, açık renk astar üzerine kırmızı/kahverengi boya ile üçgen bezeme ve yatay bantlar arasındaki dalgalı hat bezemeden oluşur ve Hellenistik Dönem kapları ile birlikte de ele geçmektedir. Benzerleri Hirbemerdon[21], Gre Amer[22], Kavuşan Höyük[23], Giricano[24], Salat Tepe[25], Ziyaret Tepe[26] ve Üçtepe[27] gibi bölge yerleşim yerlerinden bilinmektedir. Bunlar, Doğu Anadolu'da, Kuzeybatı İran'da ve Yukarı Dicle Bölgesi'nde geniş bir coğrafi alana yayılmakta, Geç Demir Çağı-Hellenistik Dönem geçiş seramik-

21 Laneri ve diğ. 2006, 160, Res.13.
22 Pulhan-Blaylock 2013, Res.15-16.
23 Kozbe 2006, Res.28-29.
24 Schachner 2004, 506, Şek.5 alt.
25 Ökse-Görmüş 2006, 182, Res.42.
26 Matney ve diğ. 2007, 43-44, Res.16.
27 Köroğlu 2008, 340.

leri arasında görülen "triangle ware" veya "festoon ware" boyalı kapları olarak adlandırılmaktadır.[28]

Her sene olduğu gibi bu sene de çok sayıda çukur kazılmıştır. İçlerinden tandır parçaları, hayvan kemikleri, mutfak kapları, dokumacılıkta kullanılan kemik aletler ve pişmemiş topraktan ağırlıklar, tunç dikiş iğnesi ve şişe formlu kaplar ele geçmiştir (Resim: 7). Şişe formlu kaplar, Diyarbakır Bismil yakınlarında Boztepe Höyüğünde Hellenistik dönem kulpsuz amfora formuna benzerlik gösterir.[29] Hellenistik Dönem iğ biçimli unguentarium (fusiform) çukur içinden dokuma aletleri ile birlikte ele geçmiştir (Resim: 8).

D ALANI ÇALIŞMALARI

D Alanı, 2. Höyüğün doğu yamacındadır. İlk kez 2012 yılında açılan büyük yapıyı, daha geniş alanda ortaya çıkartabilmek amacıyla çalışmalar bu alanda yoğunlaşmıştır. Yapı, 26 m.'ye 15 m. ölçülerindedir. Henüz tamamı açılamamıştır (Resim: 9). Kuzeydeki duvarı 2.10 m. kalınlıkta muhtemelen yapının dış duvarıdır. İç duvarlar ise 1.50 m. kalınlıktadır. Yapının 7 odası açığa çıkartılmıştır. 5 ve 7 No.lu odaların hemen batısındaki geniş alanın ise avlu gibi kullanılmış olduğu düşünülmektedir. Tarımsal faaliyetler ve çok sayıda Geç Demir/Hellenistik dönem çukurları nedeniyle tahrip olan yapının sadece taş temel seviyeden korunduğu görülmektedir. Taş temel üzeri kerpiç duvar ile yükseltilmiş olduğu bazı duvarların üzerindeki kerpiç kalıntısından anlaşılır. Büyük binanın avlu olarak tanımlanan bölümünde, büyük yapının duvarlarına paralel uzanan ancak daha ince inşa edilen duvarlar, bir sonraki döneme ait olmalıdır (Resim: 9). Burada, yapının kapı eşik ve söve taşı ile oda tabanına gömülü iki küp parçası yerinde korunmuştur. Küp içinden gelen kemik parçasından elde edilen karbon analiz sonucu M.Ö. 370-180 tarihlerini vermiştir.

Büyük yapının güneyinde, ancak yapı ile aynı doğrultuda olmayan fırın kalıntısı, dikdörtgen formlu ve bir ucunda fırının havalandırma bölümü bulunmaktadır. Tabanı ve kenarları çok iyi sıvalıdır. Şiddetli ısı nedeniyle de

28 Kozbe 2006, 499; Köroğlu 2008, 337, 341.

29 Parker vd. 2002, Res.29, S.

cüruflaşmıştır. Fırının içi tamamen külle doludur. Üst seviye toprak dolgusu içinden az sayıda kaba mutfak kabına ait parçalar toplanmıştır. Ancak alt taban seviyesine kadar küllü toprak dışında herhangi bir buluntuya rastlanmamıştır. Aynı alanda, en geç evreye ait bazı duvar parçaları ve bunlarla ilişkili olduğu düşünülen kaplar ile bir adet tunç fibula M.S. 1. ve 2. yy. tarihini vermektedir.

E ALANI KAZI ÇALIŞMALARI (MEZARLIK ALANI)

Mezarlık alanı, 1. Höyüğün hemen güney batısındadır (Resim: 2). 2014 yılında toplam 23 mezar kazılmıştır. Bunlardan 12'si taş sanduka mezar, 9'sı basit toprak mezar, 1'i çömlek mezar ve 1'i de çukur mezardır. Böylece 2009 yılından itibaren açığa çıkartılan mezar sayısı 64, iskelet sayısı 69 olmuştur. Taş sanduka mezarlar, yüzeye çok yakın olması nedeniyle özellikle kapak taşları bozulmuştur. Bazılarının yan taşları dahi sökülmüştür (Resim: 10). Yassı kireçtaşı levhalarla kapatılan mezarlar, genelde kuzeydoğu güneybatı yönlüdür. Bunlar, çoğunlukla yetişkin bireylere aittir. Az sayıda çocuk mezarlarına rastlanmıştır. Bireyler mezar içinde başı doğuya gelecek şekilde hocker pozisyonunda yatırılmıştır. Bazı mezarların içinde iskeletlerin iyi korunmadığı hatta bazılarının boş çıktığı görülmektedir. Her mezarda mezar eşyasına rastlanmaz, genelde boştur. Mezar eşyaları arasında tunç sürme çubuğu ve iskeletin bileğinde iki tunç bilezik ile tunç fibula bulunmuştur. Fibula, M.Ö. 7. y.y sonu 6. yy.'ın ilk yarısına tarihlenen üçgen fibula tipindedir[30]. Basit toprak mezarlar da sanduka mezarlar gibi aynı yöndedir. Bireylerin başları doğuda ve hocker pozisyonda yatırılmıştır. Sadece 1 mezar diğerlerinden farklıdır. Sırtüstü yatırılan bireyin yanında herhangi bir buluntuya rastlanmamıştır (Resim: 11). Çukur içine yerleştirilen bebek hocker duruşunda, yanında herhangi bir mezar eşyası yoktur. Diğer bir mezar çeşidi çömlek mezardır. İki ayrı kabın parçaları bir araya getirilerek oluşturulmuştur. Ağız kenarına da küp parçaları ile kapatılmıştır. Çömlek mezarın içinden birkaç kemik dışında herhangi buluntuya rastlanmamıştır.

30 Pedde 2001, 490, Res.2,13 D1.5 grubu M.Ö. 7. yy.

Sonuç olarak, Kuriki Höyük'te 2009-2014 yıllarında yapılan 6 dönem kazı çalışması sonucunda, gerek Geç Kalkolitik/Erken Tunç Çağı yerleşimi ve gerekse Geç Tunç Çağı'ndan Parth-Roma Dönemi'ne kadar kesintisiz iskânın varlığı, mimarisi ve küçük buluntuları, Kuriki Höyüğün Yukarı Dicle Bölgesi kültürleri içindeki yerini ortaya koymuştur.

KAYNAKÇA

ALGAZE,G.-EVINS,M.A.-INGRAHAM,M.L.-MARFOE,L.-YENER,K.A., 1990 *Town and Country in Southeast Anatolia, Vol.II:The Stratigraphic Sequence at Kurban Höyük, OIP 110*.

BALOSSI RESTELLI, F., 2006 "The local Late Chalcolithic (LC3) occupation at Zeytinli Bahçe (Birecik, Şanli-Urfa):the ceramic production" *Anatolian Studies 56* (2006), 17-46.

CREEKMORE,A., 2007 "The Upper Tigris Archaeological Research Project (UTARP):A Summary and Synthesis of the Late Chalcolithic and Early Bronze Age Remains from the First Three Seasons at Kenan Tepe" *Anatolica XXXIII* (2007), 75-128.

GENÇ,E.-VALENTINI,S.-D'AGOSTINO, A., 2011 "Kuriki Höyük 2009 Yılı Kazı Çalışması" *32.KST* (2011) 1. Cilt, 142-153.

GENÇ,E.-VALENTINI,S.-D'AGOSTINO, A., 2012 "Kuriki Höyük Archaeological Project 2010, A Preliminary Report" *33.KST* (2012) 2.Cilt, 463-479.

GENÇ,E., 2013 "Kuriki Höyük 2011 Yılı Kazısı" *34.KST* (2013), 1.Cilt, 229–240.

GENÇ,E.-YILDIZ-KÖSE,B.-KÖSE,Ç., 2014 "2012 Yılı Kuriki Höyük Kazıları" *35.KST* (2014), 1.Cilt, 292-302.

GENÇ,E.-YILDIZ-KÖSE,B.-KÖSE,Ç.,2015 "2013 Yılı Kuriki Höyük Kazısı" *36.KST* (2015), 1.Cilt, 459-474.

HOH,M.R., 1981 "Die Keramik von Hassek Höyük" *Istanbuler Mitteilungen 31* (1981), 31-82.

KOZBE, G.,2006 "Çanak Çömlek Gelenekleri Işığında Geç Tunç Çağı Sonundan Geç Demir Çağı Sonuna dek Yukarı Dicle Bölgesi'nde Assur Varlığı"

Hayat Erkanal'a Armağan: Kültürlerin Yansıması, (edts. A.Erkanal-Öktü-E. Özgen vd.) (2006), 496-509.

KOZBE, G., 2013 "Diyarbakır/Kavuşan Höyük 2005-2008 Kazıları" *Ilısu Barajı ve Hes Projesi Arkeolojik Kazıları 2004-2008 Çalışmaları,* (derl, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü- Diyarbakır Müzesi Müdürlüğü) (2013), 331-376.

LANERI N. - D'AGOSTINO, A. - SCHWARTZ, M. - VALENTINI, S. - PAPPALARDO, G., 2006 "A Preliminary Report of the Archaeological Excavations at Hirbemerdon Tepe, Southeastern Turkey, 2005" *Anatolica XXXII* (2006), 153-188.

LANERI, N. - SCHWARTZ, M. - VALENTINI, S. - D'AGOSTİNO, A.- NANNUCCI, S., 2009 "The Hirbemerdon Tepe Archaeological Report:The First Five Seasons of Archaeological Work at a Site in the Upper Tigris River Valley, Southearn Turkey" *ANES 46* (2009), 212-276.

LANERI,N., 2013 "Hirbemerdon Tepe Arkeolojik Projesi" *Ilısu Barajı ve Hes Projesi Arkeolojik Kazıları 2004-2008 Çalışmaları,* (derl. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü- Diyarbakır Müzesi Müdürlüğü) (2013), 237-262.

MATNEY,T.-RAINVILLE,L., 2005 "Archaeological Investigations at Ziyaret Tepe 2003-2004" *Anatolica XXXI* (2005),19-68.

MATNEY, T. - RAINVILLE, L. - KÖROĞLU, K. - KESKİN, A. - VORDERSTRASSE, T. - FINDIK, N. Ö. - DONKIN A., 2007 "Report on Excavations at Ziyaret Tepe, 2006 Season" *Anatolica XXXIII* (2007), 23-74.

OATES,D.-OATES,J., 1993 "Excavations at Tell Brak 1992-93" *Iraq 55* (1993), 155-200.

ÖKSE,A.T.-GÖRMÜŞ,A., 2006 "Excavations at Salat Tepe in the Upper Tigris Region:Stratigraphical Sequence and Preliminary Results of the 2005-2006 Seasons" *Akkadica 127-2* (2006),167-197.

ÖKSE,A.T.-GÖRMÜŞ,A., 2013 "Salat Tepe 2005-2008 Kazıları" *Ilısu Barajı ve Hes Projesi Arkeolojik Kazıları 2004-2008 Çalışmaları,* (derl, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü- Diyarbakır Müzesi Müdürlüğü) (2013), 163-200.

ÖKSE,A.T.-ERDOĞAN,N.-GÖRMÜŞ,A.-ATAY,E., 2014 *Ilısu Barajı İnşaat Sahası Kurtarma Projesi I:Demir Çağı*.

PARKER,B.J.-CREEKMORE,A., 2002 "The Upper Tigris Archaeological Research Project: a final report the 1999 field season" *AnatSt52* (2002), 19-74.

POLLOCK,S.-COURSEY,C., 1995 "Ceramics from Hacınebi Tepe:Chronology and Connections" *Anatolica XXI* (1995), 101-141.

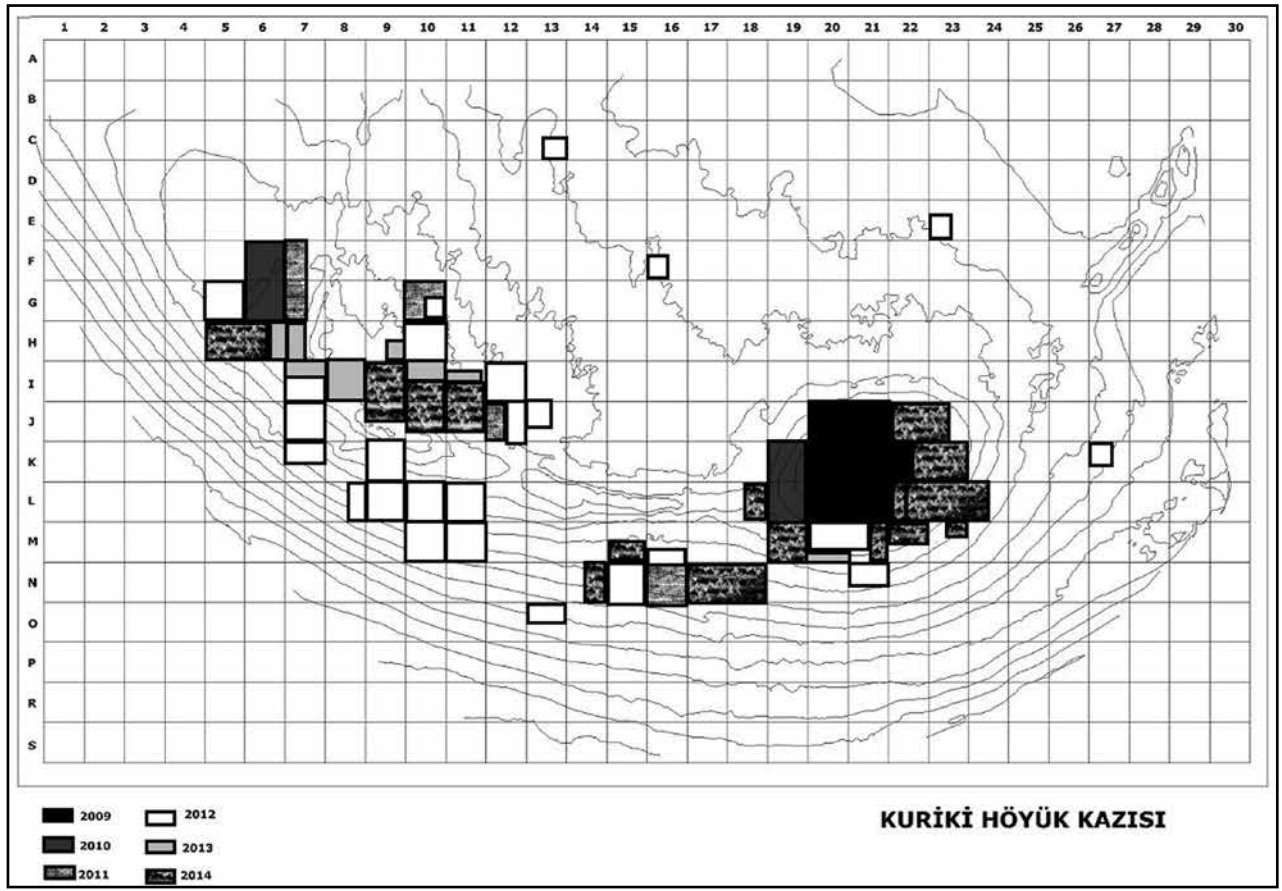
PULHAN,G.-BLAYLOCK,S., 2013 "New Excavations at the Late Bronze Age and Iron Age Site of Gre Amer on the Garzan River, Batman Province" *Ancient Near Eastern Studies 42, Across the Border:Late Bronze-Iron Age Relations Between Syria and Anatolia* (edt. K.A.Yener) (2013), 393-419.

SCHWARTZ,G.M., 1988 *A Ceramic Chronology from Tell Leilan:Operation I*.

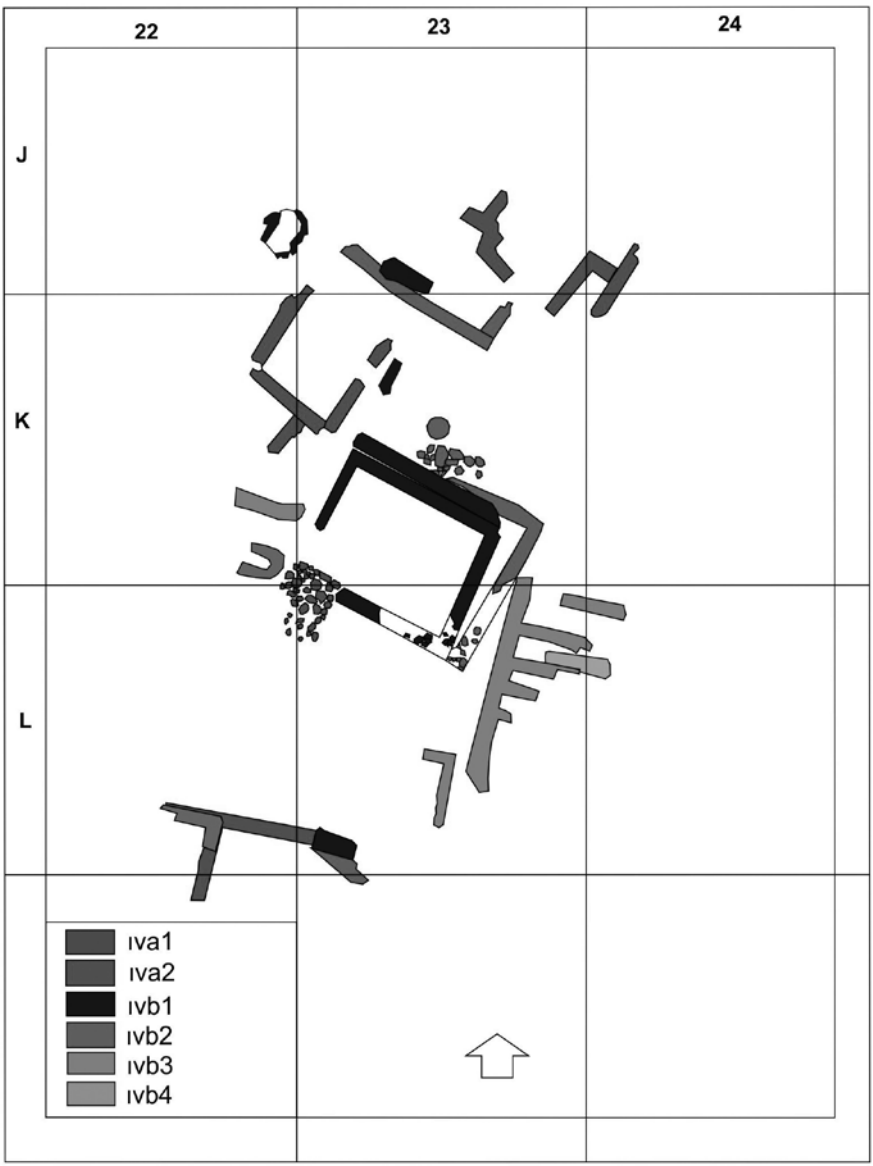
SCHACHNER,A., 2004 "2001 Yılı Giricano Kazıları" *Ilısu ve Kargamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2001 Yılı Çalışması,* (edts. N.Tuna-J.Greenhalgh-J.Velibeyoğlu), ODTU-TAÇDAM, (2004), 505-546.

SEVİN,V., 1988 "Elazığ Yöresi Erken Demir Çağı ve Muşkiler Sorunu" *Höyük 1* (1988), 51-63.

ŞENYURT,S.Y., 2002 "Aşağı Salat 2000 Yılı Kazısı" *Ilısu ve Kargamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2000 Yılı Çalışmaları* (edts. N.Tuna-J.Velibeyoğlu) (2002), 671-697.

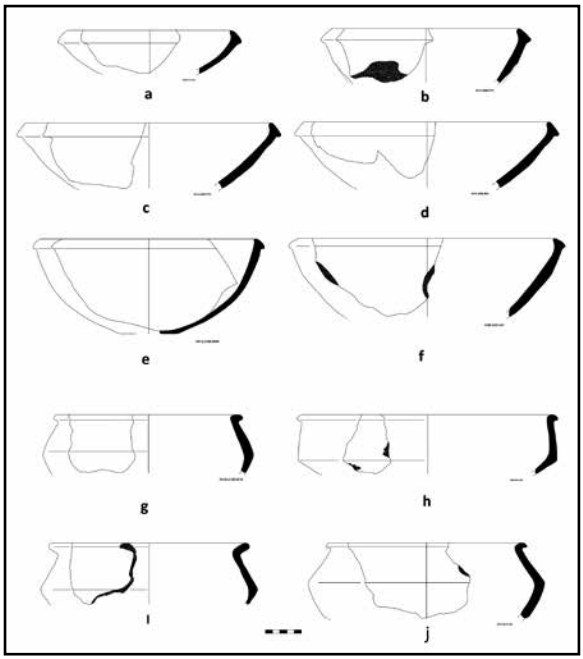

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
A B C D E F G H I J K L M N O P R S
2009
2010
2011
2012
2013
2014
KURİKİ HÖYÜK KAZISI

Çizim: 1

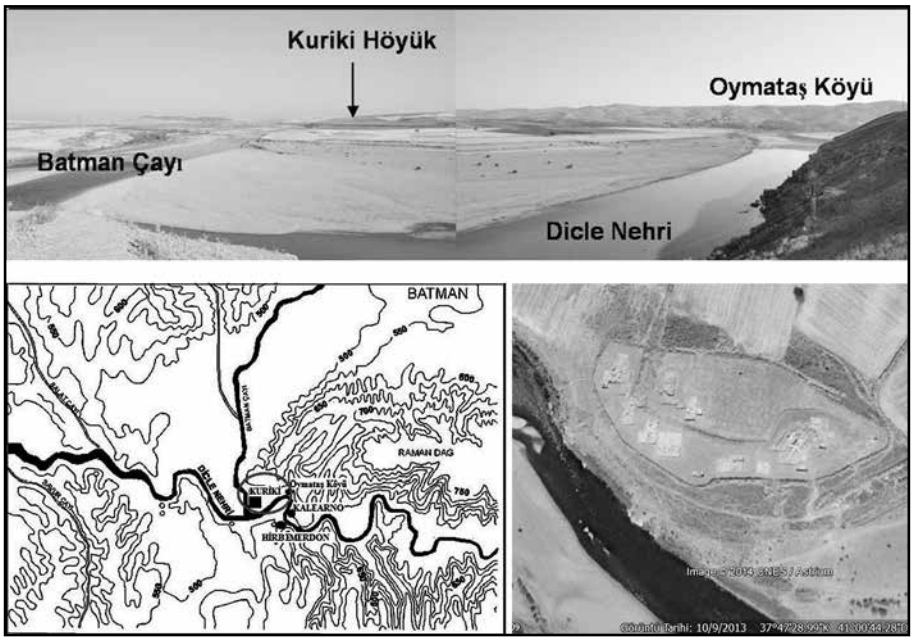

Kuriki Höyük 1, doğu yamacı

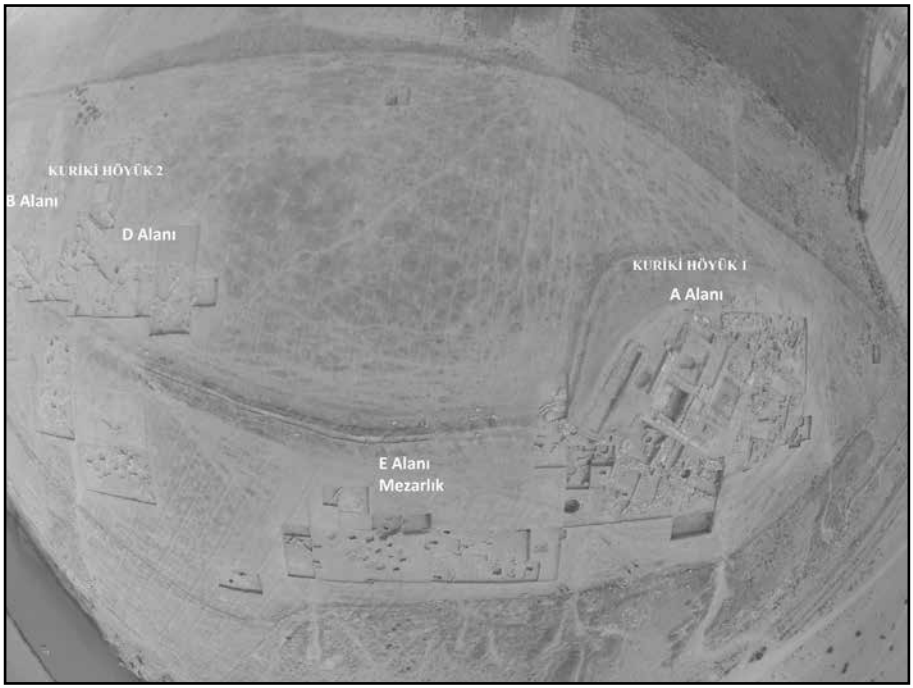
Çizim: 2

Çizim: 3

Resim: 1

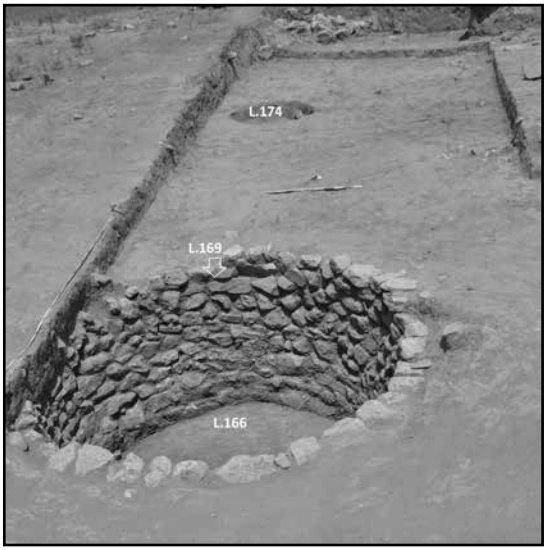
Resim: 2

Resim: 3

Resim: 4

Resim: 5

Resim: 6

Resim: 7

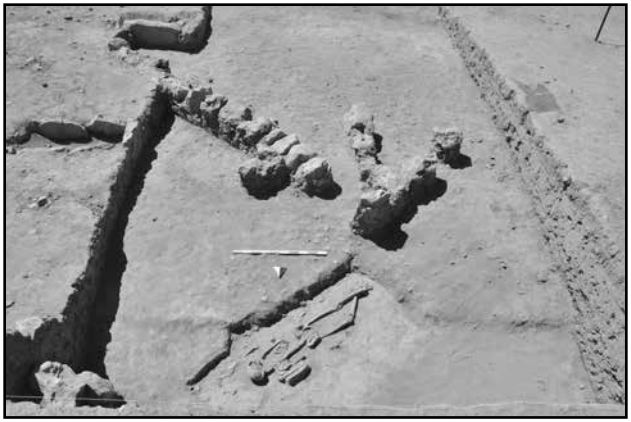

Resim: 8

Resim: 9

Resim: 10

Resim: 11

ISSN 1017-7655